

نگاه

جست‌وجوی تاریخ در نسخه‌های فارسی

مسعود شیخ‌زین‌الدین رابزن فرهنگی ایران در قزاقستان

● سفر ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران، حجت‌الاسلام حسن روحانی، به قزاقستان، بهانه‌ای شد تا در بیست‌وپنجمین سال استقلال این کشور، نگاهی به پیشینه، امروز و آینده روابط فرهنگی دو کشور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قزاقستان بیندازیم. اولین نشانه‌های روابط و درواقع اشتراکات فرهنگی دو کشور را به‌راحتی می‌توان در زبان مردم قزاق مشاهده کرد. وجود بیش از سه هزار واژه فارسی در زبان قزاقی به‌خصوص اسامی ایام هفته نشان از تعامل گسترده مردم دو کشور در گذشته‌های دور دارد. دومین نشانه را در بزرگداشت عید نوروز باید جست‌وجو کرد. سومین نشانه را در نام‌های اشخاص می‌یابیم، نام‌های دختران مانند گل‌نور، نازگل، گل‌جان، بیان، بانو، تهمینه و... و نام‌های پسران همچون بختیار، مراد، دانیار، علیشیر، رستم و... در سراسر این کشور وجود دارد.

خواج‌احمد پی‌سو یا به قول عطار نیشابوری در منطق‌الطیر «پیر ترکستان» را بی‌شک می‌توان از نشانه‌های مهم اشتراکات فرهنگی دو کشور قلمداد کرد. از سویی دیگر آشنایی مردم قزاقستان با ادبا و شعرای ایرانی همچون فردوسی، سعدی، خیام و نظامی و همچنین ترجمه داستان‌های شاهنامه به زبان قزاقی، آن‌هم به صورت نظم را نشانه مهم دیگری از حضور فرهنگ و ادب مردم ایران‌زمین در این کشور می‌توان قلمداد کرد. آ‌بای، شاعر بلندآوازه قزاق در شرق قزاقستان متولد می‌شود و برای کسب دانش به مدرسه سیداحمد می‌رود و پس از آشنایی با زبان عربی و فارسی به چنان بلاغتی در سخن می‌رسد که پدر ادبیات نوین قزاق معرفی شده و در جمع نام‌آوران این کشور درمی‌آید. این دلدادگی به زبان و ادبیات فارسی در این شخصیت قزاق تا مرثیه‌ای می‌رسد که بسیاری از آثار او مانند «اندیشه‌ها و اشعار آ‌بای» ترجمه دکتر صفر عبدالله و فرزانه خجندی و رمان معروف مختار عَوْضوف با نام «راه آ‌بای» با ترجمه خاتم نازلی اصغرزاده در ایران به چاپ می‌رسد.

به گفته محققان قزاق بیش از ۹۰ درصد تاریخ قزاق‌ها در منابع فارسی است، چراکه در گذشته، زبان رسمی حکومت‌های منطقه، فارسی بوده و امور دیوانی از جمله نگارش تاریخ و وقایع اتفاقیه به این زبان ثبت می‌شده، بنابراین محققان قزاق علاقه‌مند به آشنایی با زبان فارسی بوده تا نسبت به تاریخ و گذشته مکتوب خود شناخت بیشتری پیدا کنند. کتاب «مهمان‌نامه بخارا» درباره تاریخ پادشاهی محمد شبیبانی اثر فضل‌الله بن روزبهان خنجی اصفهانی، «جامع‌التواریخ» رشیدالدین فضل‌الله همدانی و «تاریخ رشیدی» محمدحیدر دوغلات و ده‌ها منبع فارسی دیگر که به تاریخ منطقه آسیای مرکزی و خانات قزاق اشاره دارند، مؤید این مطلب است. دراین‌میان نمی‌توان به حضور جمع چندزبانفره ایرانیان در کشور قزاقستان و نیز متقابلاً مهاجرت خیل زیادی از اقوام قزاق به ایران به‌عنوان یک نقطه اشتراک اشاره نکرد. در سال‌های ۱۹۳۷ و ۱۹۳۸ و البته به سال ۱۹۴۶ جمعی از ایرانیان به صورت ناخواسته در دوران استالین راهشان به سمت زندان‌های شوروی کج شد و پس از اتمام دوران محکومیت در استان قزاقستان جنوبی مستقر شدند که امروز نیز به‌عنوان شهروند جامعه قزاقستان در کنار برادران قزاق خود زندگی می‌کنند. در سال ۱۹۳۴ نیز به دلیل قحطی پیش‌آمده در دوران استالین جمع زیادی از قزاق‌ها به کشورهای هم‌جوار از جمله ایران مهاجرت کردند که هم‌اکنون در استان گلستان در کنار برادران ایرانی خود و به‌عنوان شهروند ایرانی زندگی می‌کنند.

با فروپاشی شوروی و استقلال جمهوری قزاقستان در سال ۱۹۹۱ میلادی، جمهوری اسلامی ایران اولین کشوری بود که استقلال قزاقستان را به رسمیت شناخت و دو کشور روابط حسنه سیاسی خود را آغاز کردند. در پی این استقلال بود که دو کشور بر اساس روابط دیرینه فرهنگی خود تصمیم به امضای موافقت‌نامه فرهنگی گرفتند. این مهم در ۲۸ فروردین ۱۳۷۲ تحقق یافت و با امضای این موافقت‌نامه بود که مرکز فرهنگی ج.ا.ایران در شهر آلماتی، پایتخت سابق قزاقستان، تأسیس شد. از این زمان است که شاهد فعالیت‌های متنوع فرهنگی هستیم. امروزه با نگاهی به گذشته درخشان این روابط و تداوم مطلوب آن در زمان حال، می‌توان به توسعه این روابط در آینده، بیش از پیش امیدوار بود. به‌ویژه در پسابرجام که افق‌های روشنی در روابط دوجانبه ایران و قزاقستان آغاز شده، امید است با سفر رئیس‌جمهور کشورمان، شاهد توسعه فعالیت‌های گسترده بیش از پیش اندیشمندان، هنرمندان، سیاست‌وی و دانشمندان دو کشور باشیم.

حسن روحانی، رئیس‌جمهوری کشورمان عصر دیروز بعد از سفری سه‌روزه به سه کشور آسیای میانه و قفقاز (ارمنستان، قزاقستان و قرقیزستان) که به دعوت رؤسای جمهوری این کشورها انجام شد، به تهران بازگشت. آخرین مقصد او قرقیزستان بود و در آنجا با «آلماس بیک آتامایف»، همتای خود گفت‌وگو کرد. گفت‌وگویی که با امضای پنج موافقت‌نامه و یادداشت تفاهم همکاری همراه بود. هم‌زمان با این سفر، نقشه راه همکاری‌های ۱۰ساله ایران و قرقیزستان نیز منتشر شد. در این نقشه راه، مسیرهای توسعه سریع همکاری‌های دو کشور در بخش‌های سیاسی، تجاری و اقتصادی، نیرو و صنعت، حمل‌ونقل و ارتباطات، کشاورزی و صنایع تبدیلی، همکاری‌های استانی، فرهنگی و بشردوستانه، علمی و فنی، گردشگری و حوزه بهداشت و امنیت و مبارزه با بلایای طبیعی و حفاظت محیط زیست هدف‌گذاری شده است. روحانی بعد از امضای این موافقت‌نامه‌ها در یک نشست خبری مشترک با رئیس‌جمهوری قرقیزستان شرکت کرد و با تأکید بر اینکه «فصل نوینی در روابط دو کشور گشوده شده است»، گفت: «در جلسه خصوصی و نشست مشترک هیات‌های عالی‌رتبه دو کشور، به توسعه روابط اقتصادی توجه خاص و ویژه‌ای داشتم. رفع موانع و ایجاد تسهیلات برای اعطای ویزا یکی از مسائلی است که می‌تواند به توسعه روابط ایران و قرقیزستان کمک کند.»او با اشاره به اینکه در کام بعدی برای توسعه روابط، نیازمند تسهیلات در روابط بانکی هستیم، خاطر‌نشان کرد: «بدون نقل و انتقال آسان در روابط و تضمین‌های بانکی، در مواردی که به اعتبارات بانکی و ال‌سی نیاز است، این‌گونه تحركات اقتصادی و مالی امکان‌پذیر نخواهد بود و امیدواریم در این سفر زمینه‌بسیار خوبی برای گسترش و تسهیل روابط بانکی بین دو کشور فراهم آمده باشد.»روحانی افزود: «در مذاکرات مقامات عالی دو کشور تصمیم گرفتیم، کالاهایی که مورد نیاز دو طرف است و در ایران یا قرقیزستان تولید می‌شود، با ارائه تسهیلاتی بدون واسطه ثالث در اختیار طرف مقابل قرار گیرد. این به نفع دو کشور خواهد بود. همچنین در زمینه تعرفه‌های ترجیحی بین دو کشور، افلامی که می‌توانیم برای تبادل آنها از تعرفه‌های ترجیحی استفاده کنیم، مورد بررسی قرار گرفتند. ارائه تسهیلات گمرکی و اتصال مناطق آزاد دو کشور به یکدیگر نیز می‌تواند برای تسهیل تجارت و رونق مبادلات اقتصادی بین دو طرف بسیار تأثیرگذار باشد.»رئیس‌جمهوری تصریح کرد: «با توجه به اینکه قرقیزستان عضو اتحادیه اوراسیاست، ارتباط

ما با قرقیزستان و با کل اتحادیه اوراسیا می‌تواند برای روابط اقتصادی ما مؤثر باشد و امیدواریم در نشست ۲۶ دسامبر این اتحادیه، تصمیمات خوبی در این زمینه اتخاذ شود.»اگرچه همکاری‌های اقتصادی محور اصلی گفت‌وگوهای روحانی با مقامات قرقیزستان بود، اما آن‌طور که روحانی توضیح داد در مذاکراتش به موضوعاتی همچون تروریسم، مواد مخدر و جنایات سازمان‌یافته نیز پرداخته شده است. به گفته او، برای حل‌وفصل این مسائل که معضلات امروز منطقه ما هستند، به‌ویژه مسئله تروریسم و مشکلاتی که امروز در کشورهای منطقه از جمله در عراق و سوریه وجود دارد، همه کشورها باید به هم کمک کنند تا با تروریسم در کل این منطقه مبارزه شود و کشورهای منطقه شاهد صلح و ثبات در کل منطقه باشند. این‌به نفع همه کشورهای منطقه خواهد بود. «آلماس بیک آتامایف»، رئیس‌جمهوری قرقیزستان نیز در این کنفرانس خبری با بیان اینکه سفر رسمی آقای دکتر روحانی درهای جدیدی را به روی روابط دو کشور گشوده و برگی جدید در تاریخ روابط تهران- بیشکک است، گفت: «این سفر یک گام تحول‌بخش در توسعه روابط ما خواهد بود و شاهد آن خواهیم بود که روابط دو طرف در زمینه‌های مختلف بسیار فعال‌تر شده و گردش کارل بین دو کشور، بسیار گسترده‌تر خواهد شد.» آتامایف با بیان اینکه در حوزه سیاسی بین دو کشور هیچ اختلاف نظر جدی وجود ندارد، گفت مهم‌ترین نتیجه دیدارها و گفت‌وگوهای او و رئیس‌جمهوری کشورمان اعلام ضرورت ورود به مرحله‌ای جدید از روابط دو کشور برپایه ۲۵ سال رابطه دوستانه و نزدیک است. گفتنی است، جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قرقیزستان در پانیهایی که در پایان سفر

یک سفر با چندین هدف

آزاده بابایی‌نژاد

حسن روحانی در دور جدید سفرهای منطقه‌ای خود، به‌منظور تقویت مناسبات و گسترش همکاری با همسایگان و دیگر کشورهای منطقه، اواخر هفته گذشته به سه کشور ارمنستان، قزاقستان و قرقیزستان به عنوان کشورهایی که عضو سازمان همکاری اکو و نیز جنبش عدم‌تعهد هستند، سفر کرد. در واقع اهداف اقتصادی در کنار اهداف سیاسی سِرلوحه این سفرها بوده و آگاهان این دو حوزه، سفر اخیر روحانی را بسیار مهم و در بزنگاه توصیف می‌کنند؛ چراکه تنها چند ماه به اتمام کار دولت روحانی مانده و وی باید به شعارهای اقتصادی‌اش بیش‌ازپیش جامه عمل بپوشاند.

بی‌تردید ایران برای رونق صادرات، به بازارهای جدید نیاز دارد و دسترسی کشورمان به آب‌های آزاد، امتیازی است که سه کشور یادشده می‌توانند از آن برای ترانزیت و حمل‌ونقل استفاده کنند. در مقابل نیز این سه کشور عضو اتحادیه اوراسیا هستند و می‌توانند برای ورود صادرات ایران به این بازار بزرگ، به‌منابه دروازه عمل کنند.

لغو صدور روادید دوجانبه، از مهم‌ترین تسهیلاتی است که می‌تواند رونق صنعت گردشگری این کشورها و نیز ایران را به همراه داشته باشد. درحال‌حاضر، ارمنستان تنها کشوری از این جمع است که لغو روادید دوجانبه به ایران دارد. باید بگویم وزنه اهداف اقتصادی این سفر بر اهداف سیاسی آن سنگین‌تر است؛ زیرا هرچه باشد، این سه کشور استقلال‌یافته از شوروی سابق، ذخایر ارزشمندی از نفت و گاز و منابع زیرزمینی دارند. به طور نمونه می‌توان به قزاقستان اشاره کرد که از سال ۱۹۹۳ تاکنون، بیش از ۴۰ میلیارد دلار در بخش معادن زیرزمینی آن سرمایه‌گذاری شده است. همچنین تخمین زده می‌شود که قزاقستان صاحب دومین منابع بزرگ اورانیوم، کروم، روی و سرب و سومین در منگنز، چهارمین در مس، و دربارہ زغال‌سنگ، آهن و طلا نیز در بین ۱۰ کشور اول دنیا قرار می‌گیرد و نیز یازدهمین منابع بزرگ نفت و گاز طبیعی را در اختیار دارد. کشف و استخراج نفت در مناطق غربی دریای خزر، این کشور را جزء کشورهایی با درصد رشد اقتصادی بالا میان جمهوری‌های اتحاد شوروی سابق قرار داده است. قزاقستان بسیار وابسته به

دیپلماسی

دري به سوي آسیای میانه و قفقاز

سفر رئیس‌جمهوری به ارمنستان، قرقیزستان و قزاقستان پایان یافت

عکس: پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری

روحانی به بیشکک منتشر شد نیز تأکید کردند تعاملات میان دو کشور در همه حوزه‌ها باید بیش‌ازپیش افزایش یابد. رئیس‌جمهور کشورمان در قرقیزستان دیداری نیز با «سورونبای جین بیگف»، نخست‌وزیر این کشور داشت و بر تلاش مسئولان دو کشور برای ارتقای سطح مناسبات و همکاری‌های همه‌جانبه میان دو کشور و استفاده حداکثری از توانمندی‌ها و فرصت‌های متقابل در این راستا تأکید کرد.

پرواز مستقیم تهران-آستانه

روحانی پیش از قرقیزستان به قزاقستان رفته و تأکید کرد بود که شرایط برای توسعه بیش‌ازپیش روابط تهران-آستانه آماده است. او روز پنجشنبه با نورسلطان نظربایف، همتای قزاقستانی خود ملاقات و پنج سند همکاری امضا کرد. او بعد از این دیدار در جمع خبرنگاران، اولین مسئله مهم در زمینه توسعه همکاری‌های ایران و قزاقستان را جایگاه ترانزیتی دو کشور دانست و گفت: «تقویت خطوط ریلی و جاده‌ای و برقراری پروازهای مستقیم میان دو کشور در همین راستاست. در آینده بین آستانه و تهران نیز پرواز مستقیم برقرار خواهد شد و همچنین روابط کشتی‌رانی در دریای خزر بین بندر قزاقستان و ایران در جریان است که این روابط می‌تواند به توسعه اقتصادی دو کشور منجر شده و همچنین برای کل منطقه بسیار مفید باشد.»روحانی افزود: «برای اینکه این روابط ترانزیتی را توسعه دهیم، باید مسائل گمرکی را تسهیل کنیم». رئیس‌جمهور کشورمان در ادامه، تصمیمی را که در این سفر برای تسهیل صدور ویزا اخذ کردند، بسیار کارگزارخواند و گفت: «مقرر شده است تا فوریه ۲۰۱۷، مسئله ویزا و لغو روادید برای تاجار و بازرگانان و فعالان اقتصادی حل

شود. همچنین بتوانیم این خدمات را به توریست‌های گروهی دو کشور نیز ارائه کنیم که این باعث پیشرفت در زمینه تجارت، سرمایه‌گذاری و اقتصادی بین دو کشور خواهد شد.» او در این سفر نیز مانند قزاقستان، موضوع تمایل ایران را برای عضویت در سازمان همکاری شانگهای مطرح کرد و قول مساعدت گرفت. نورسلطان نظربایف نیز ایران را دوست و همسایه‌ای مطمئن توصیف کرد و موافقت‌نامه‌ها در زمینه توسعه گردشگری و توسعه روابط بانکی را از جمله دستاوردهای سفر دکتر روحانی به کشورش عنوان کرد. روحانی قبل از قزاقستان در ایران با سرژ سرکیسیان، رئیس‌جمهوری ارمنستان، ملاقات و پیرامون توسعه روابط دو کشور گفت‌وگو کرد. او پیش از ترک تهران، تأکید کرده بود: «روابط نزدیک با همسایگانی که از لحاظ اقتصادی و امنیت ملی اهمیت فوق‌العاده‌ای دارند جزء سیاست‌های ایران است.» او در ایروان مورد استقبال رسمی همتای خود قرار گرفت و وارد مذاکره شد. روحانی که در ارمنستان نیز پنج یادداشت تفاهم و موافقت‌نامه همکاری در حوزه‌های گردشگری، موزه، ورزش و امور مرزی امضا کرد، با استقبال از توسعه روابط و همکاری با ارمنستان در حوزه‌های انرژی، ترانزیت ریلی، فرهنگی و محیط زیست، گفت: «ایران چه پس از ادغام این وزارتخانه، موجب ناکارآمدی اقدامات رفاهی شد و اهداف تأسیس این وزارتخانه را با شکست و ناکامی مواجه کرد. انتظار این بود که در دولت تدبیر و امید، با درک اهمیت و نقش رفاه اجتماعی در رضایت‌مندی توده مردم، تقویت این حوزه در دستور کار فوری رئیس‌جمهور قرار بگیرد. ذکر این نکته نیز حائز اهمیت است که بخش وسیعی از مردم کشور از فقر، نابرابری و نبود امکانات حداقلی رفاهی در بخش‌های مختلف در رنج هستند که اهمیت توجه تخصصی به این حوزه را در زمان حاضر حیاتی کرده است. به علاوه، نیاز به توضیح نیست که بخش وسیعی از فراگیري نیازهای مردم به بهداشت و درمان، ریشه در مشکلات اقتصادی- اجتماعی دارد که رفع آنها به‌طور معنی‌داری بسر کاهش نیازهای پزشکی - بهداشتی مردم تأثیرگذار است تا مدام سخن از نبود منابع برای فلان طرح پزشکی مطرح نشود. در صورتی که در ماه‌های پیش‌رو، معضل همه‌جا به حوزه رفاهی حل نشود، می‌تواند به یکی از زمینه‌های منفی تبلیغات گروه‌های رقیب سیاسی در انتخابات آتی ریاست‌جمهوری علیه روحانی تبدیل شود. مفید برای مردم دو کشور تلاش کنند».

همین اهمیت بوده است که دولت‌های جوامع پیشرفته را وادار کرده حتی برخلاف آموزه‌های نظام سرمایه‌داری، به موضوع وارد شده و در حد وسیع، برای گسترش رفاه اجتماعی، تصمیم‌هایی بگیرند و اقدام‌هایی در جامعه انجام دهند. دولت در کشورهای پیشرفته از اواخر قرن ۱۹ به مسئله رفاه اجتماعی وارد شده و بعد از جنگ دوم جهانی بحث دولت رفاه (WelfareState) شکل گرفت. دولت رفاه مفهومی از دولت است که در آن نظام سیاسی کشور نقشی کلیدی در حفظ و گسترش رفاه اقتصادی و اجتماعی ساکنین کشور ایفا می‌کند. درواقع در این جوامع، کل نظام (State) خود را موظف به تأمین و گسترش رفاه بین آحاد جامعه می‌داند؛ درحالی‌که دولت رفاه در اواسط قرن پیش در جوامع پیشرفته شکل گرفت، رژیم سابق با ادغام وزارت رفاه در وزارت بهداشت، سطح حوزه رفاه را به مسائل بهداشتی و پزشکی تقلیل داد. با این وصف، درک اهمیت موضوع رفاه اجتماعی و تأثیر اجتناب‌ناپذیر آن بر وضعیت معیشتی توده مردم، باعث شد وزارت رفاه در سال ۱۳۸۱ و در دولت اصلاحات تأسیس شود و تمام سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با این حوزه به صورت یکپارچه تحت پوشش و مدیریت واحد قرار گیرند. اما سوءتدبیر دولت احمدی‌نژاد چه پیش از ادغام و چه پس از ادغام این وزارتخانه، موجب ناکارآمدی اقدامات رفاهی شد و اهداف تأسیس این وزارتخانه را با شکست و ناکامی مواجه کرد. انتظار این بود که در دولت تدبیر و امید، با درک اهمیت و نقش رفاه اجتماعی در رضایت‌مندی توده مردم، تقویت این حوزه در دستور کار فوری رئیس‌جمهور قرار بگیرد. ذکر این نکته نیز حائز اهمیت است که بخش وسیعی از مردم کشور از فقر، نابرابری و نبود امکانات حداقلی رفاهی در بخش‌های مختلف در رنج هستند که اهمیت توجه تخصصی به این حوزه را در زمان حاضر حیاتی کرده است. به علاوه، نیاز به توضیح نیست که بخش وسیعی از فراگیري نیازهای مردم به بهداشت و درمان، ریشه در مشکلات اقتصادی- اجتماعی دارد که رفع آنها به‌طور معنی‌داری بسر کاهش نیازهای پزشکی - بهداشتی مردم تأثیرگذار است تا مدام سخن از نبود منابع برای فلان طرح پزشکی مطرح نشود. در صورتی که در ماه‌های پیش‌رو، معضل همه‌جا به حوزه رفاهی حل نشود، می‌تواند به یکی از زمینه‌های منفی تبلیغات گروه‌های رقیب سیاسی در انتخابات آتی ریاست‌جمهوری علیه روحانی تبدیل شود.

۴۸

ساعته

گوشی نو درب منزلته

ارائه خدمات در خصوص گارانتی تعویض و ارسال رایگان دستگاه های جایگزین به درب منزل / محل کار مشتریان ظرف مدت ۴۸ ساعت.

۰۲۱ ۴۲۰۰۰۰

مرکز تماس مشتریان هواوی